

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОЇ ТА ГОСПОДАРСЬКОЇ ЮСТИЦІЇ
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

ШЕРЕШЕВСЬКІ ЧИТАННЯ:

представництво в умовах надзвичайних ситуацій

*МАТЕРІАЛИ
Круглого столу*

*Одеса,
15 грудня 2023 року*

Одеса
Фенікс
2023

За загальною редакцією

доктора юридичних наук, професора *С. Харитонов*,
доктора юридичних наук, професора *І. Давидової*

Упорядники-укладачі:

Давидова Ірина Віталівна – д.ю.н., професор кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія», професор;
Кедик Анна Іванівна – лаборант кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія».

Група організаційного та технічного забезпечення Всеукраїнської наукової конференції:

Глиняна Катерина Михайлівна – к.ю.н., доцент кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія», доцент;
Калитенко Оксана Михайлівна – к.ю.н., доцент кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія», доцент;
Матійко Микола Володимирович – к.ю.н., доцент кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія», доцент;
Омельчук Олександр Сергійович – к.ю.н., доцент кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія», доцент;
Бааджи Наталя Пилипівна – к.ю.н., доцент кафедри інтелектуальної власності і патентної юстиції Національного університету «Одеська юридична академія», доцент;
Кирилюк Алла Володимирівна – к.ю.н., доцент кафедри інтелектуальної власності і патентної юстиції Національного університету «Одеська юридична академія», доцент;
Кедик Анна Іванівна – лаборант кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія».

Матеріали видано за авторською редакцією.

Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники Круглого столу, їхні наукові керівники, рецензенти та структурні підрозділи вищих навчальних закладів та установ, які рекомендували ці матеріали до друку.

III 49 **Шерешевські читання: представництво в умовах надзвичайних ситуацій** : матер. Круглого столу (Одеса, 15 груд. 2023 р.) [Електронне видання] / за заг. ред.: Є. Харитонов, І. Давидової ; НУ «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2023. – 130 с. – Режим доступу: ...
ISBN 978-617-8395-51-3

Збірник містить матеріали доповідей з теоретичних і практичних проблем цивільного права та процесу, в тому числі особливостей представництва в умовах надзвичайних ситуацій, інших дотичних тем приватного права, які були оприлюднені на Круглому столі, що відбувся 15 грудня 2023 року в Національному університеті «Одеська юридична академія».

Збірник спрямований на ознайомлення юридичної громадськості з дослідженням науковців у сфері цивілістики і може бути корисний як у навчальному процесі, так і в науковій діяльності.

УДК 347.155

ISBN 978-617-8395-51-3

© НУ «Одеська юридична академія»,
2023

<i>Симонян Юлія Юрійвна</i> АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА АКАДЕМІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ.....	65
<i>Фасій Богдан Володимирович</i> РОЗСУД СТОРІН ДОГОВОРУ ДОРУЧЕННЯ ПРИ ВИЗНАЧЕННІ ЗМІСТУ ДОВІРНОСТІ.....	68
<i>Атаманенко Максим Сергійович</i> ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В ПРОЦЕСАХ ДЕТІНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ.....	72
<i>Богомолова Валерія</i> ПРЕДСТАВНИЦТВО В ДОГОВОРАХ ОНЛАЙН КРЕДИТУВАННЯ.....	74
<i>Веретільник Анна Ігорівна</i> УКЛАДАННЯ ТА РОЗІРВАННЯ ШЛЮБУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	78
<i>Герсак Віталій Анатолійович</i> ВІЙНА І ПРЕДСТАВНИЦТВО ІНТЕРЕСІВ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ.....	81
<i>Hrytsenyuk Vladyslav Oleksandrovysh, Golovatyuk Ivan Mykolayovych</i> TRANSFORMATION OF COPYRIGHT AT THE PRESENT STAGE: INTERNATIONAL EXPERIENCE.....	83
<i>Жученко Руслан Олегович</i> ДОСВІД СТРАН ЄС ЩОДО РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ.....	87
<i>Зарічанський Григорій Віталійович</i> ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ШЛЮБНОГО ДОГОВОРУ В УКРАЇНІ....	90
<i>Кірсанов Олексій Володимирович</i> ЩОДО АНАЛІЗУ ПЕРЕВАГ СПОЖИВЧОГО КРЕДИТУ.....	93
<i>Кочіашивілі Альберт Давидович</i> КРЕДИТНІ ПРАВОВІДНОСИНИ.....	95
<i>Мартинюк Іван Вікторович</i> ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ ЄС. ТОЕРИТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	97
<i>Мумерко Назар Володимирович</i> АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АДАПТАЦІЇ ЦИВІЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ПРАВА ЄС.....	101
<i>Первак Анна Дмитрівна</i> ВИКЛИКИ ВОЄННОГО СТАНУ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ АДВОКАТІВ...	104
<i>Соколов Дмитро Сергійович</i> ПРЕДСТАВНИЦТВО ЯК ГАРАНТІЇ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ.....	107

Симонян Юлія Юріївна – к.ю.н., доцент,
доцент кафедри права інтелектуальної
власності та патентної юстиції
Національного університету «Одеська
юридична академія», доцент

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА АКАДЕМІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Зрозуміло, що кожен член академічної та освітньої спільноти повинен прагнути до чесності, академічної доброчесності і лише потім поширювати це прагнення на інших учасників освітнього та наукового процесу, послідовно утримуючись від брехні, шахрайства, крадіжок та інших форм нечесної поведінки, що викривляють парадигму освіти і науки.

Необхідно зазначити, що категорія «академічна доброчесність», яка з'явилася в нашому освітньому середовищі відносно недавно, розглядалася переважно як морально-етична категорія. Але багато випадків недоброчесної поведінки в освітній діяльності, багато порушень в цій сфері, змусили суспільство надати академічній доброчесності правове регулювання.

Нормативно-правове регулювання у сфері академічної доброчесності включає: Конституцію України, Закон України «Про освіту», Закон України «Про вищу освіту», Закон України «Про повну загальну середню освіту», Закон України «Про авторське право і суміжні права», інші закони України та акти законодавства, прийняті на їх виконання. Законодавство про авторське право та суміжні права застосовується до відносин у сфері забезпечення академічної доброчесності у частині, що не врегульовано іншими Законами.

Стаття 42 у ч. 1 Закону України «Про освіту» (далі – Закон) містить положення щодо академічної доброчесності. Так, академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. [1]

Наразі в Україні не існує спеціального закону, що регулює питання академічної доброчесності. У 2020 році Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти розробило проєкт Закону України

«Про академічну доброчесність». 25 січня 2022 року Верховна Рада України прийняла за основу проєкт Закону України «Про академічну доброчесність», який, у разі прийняття, стане важливим кроком у відстоюванні принципів академічної доброчесності в Україні та запорукою припинення порушень у цій сфері, які, нажаль, сьогодні мають дуже масовий характер.

З урахуванням масовості порушень етичних правил, принципів, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання й/або наукових (творчих) досягнень, уведено поняття «академічна відповідальність».

[2, с. 193]

Таким чином, варто усвідомлювати, що за порушення академічної доброчесності усі суб'єкти освітнього процесу несуть академічну відповідальність.

У чинному законодавстві не міститься визначення поняття «академічна відповідальність». Ця категорія розкривається у Законі через перелік видів «академічних санкцій», які, у свою чергу, визначені для педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників закладів освіти та здобувачів освіти.

Міністерство освіти і науки України зазначає, що форми та види академічної відповідальності учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються спеціальними законами та/або внутрішніми положеннями закладу освіти, що мають бути затверджені (погоджені) основним колегіальним органом управління закладу освіти та погоджені з відповідними органами самоврядування здобувачів освіти в частині їхньої відповідальності. [3]

Але, нажаль, це положення не має практичної реалізації, оскільки згаданих спеціальних законів не існує. Тому закладам освіти необхідно обов'язково створювати внутрішні положення щодо академічної доброчесності та академічної відповідальності, де повинні міститись певні норми та санкції, які будуть застосовуватися до всіх учасників освітнього процесу.

М. М. Великанова визначає, що виходячи із аналізу положень Закону України «Про освіту», академічну відповідальність законодавець моделює як окремий вид юридичної відповідальності, що має свої підвиди. Тобто, маємо новий вид юридичної відповідальності

поряд із кримінальною, адміністративною, майновою, дисциплінарною. [4, с. 10]

Можна погодитися з цією думкою, тому що при порушенні академічної доброчесності настає академічна відповідальність й за Законом передбачені певні «академічні санкції», як й для інших видів юридичної відповідальності.

Так, у пункті 5 статті 42 Закону України «Про освіту» визначається, що за порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники закладів освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: відмова у присудженні ступеня освітньо-наукового чи освітньо-творчого рівня чи присвоєнні вченого звання; позбавлення присудженого ступеня освітньо – наукового чи освітньо-творчого рівня чи присвоєного вченого звання; відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії; позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади. [1]

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрядження із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту); позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання. [1]

Як вважає Н. Г. Маслова, негативний аспект академічної відповідальності члена академічної спільноти включає три рівні: 1) відповідальність перед самим собою (має моральний характер); 2) відповідальність перед іншими суб'єктами академічної спільноти (може мати моральний, корпоративний або правовий характер); 3) відповідальність перед державою і суспільством (має суто правовий характер). [5, с. 76]

Підсумовуючи вищезазначене, можна зробити висновок, що освітня, академічна діяльність знаходиться у сфері суспільних відносин та на сьогодні має нормативно-правове регулювання, тому категорії «академічна доброчесність» та «академічна відповідальність» є правовими категоріями, хоча містять елементи морального характеру.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про освіту; Закон України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Тицька Яна. «Академічна доброчесність» та «академічна відповідальність» у забезпеченні якості освіти. Підприємництво, господарство і право. 2018. № 11. С. 192-195.
3. Щодо рекомендацій щодо академічної доброчесності для закладів вищої освіти: Лист Міністерства освіти і науки України, 23.10.2018 № 1/9-650 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#Text>
4. Великанова М. М. Академічна відповідальність: роздуми щодо умов та суб'єктів. Академічна відповідальність: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 15 квітня 2021 р.). Київ: Київський регіональний центр НАПрН України, 2021. 140 с.
5. Маслова Н. Г. Академічна свобода й академічна відповідальність. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2017. Вип. 43(1). С. 72-76.

Фасій Богдан Володимирович – к.ю.н.,
доцент, доцент кафедри цивільного права,
декан факультету судового та міжнародного
права Національного університету «Одеська
юридична академія»

РОЗСУД СТОРІН ДОГОВОРУ ДОРУЧЕННЯ ПРИ ВИЗНАЧЕННІ ЗМІСТУ ДОВІРНОСТІ

Договір доручення є одним з досить поширених договорів, часто застосовуваних у сфері цивільного обігу, оскільки саме за його допомогою опосередковуються відносини добровільного представництва. Його значення зумовлено тим, що за допомогою інституту представництва створюються додаткові можливості для здійснення прав і виконання обов'язків учасниками цивільних правовідносин, забезпечується більш повний захист їхніх суб'єктивних прав.

Представництво є універсальним поняттям, відомим багатьом галузям права, в кожній з яких воно має певну специфіку.

Відповідно до ст. 237 Цивільного кодексу України представництвом є правовідношення, в якому одна сторона (представник)